

NAŠA SKUPNOST

IZDAJA ZA SLOVENIJO
LETO III STEV. 10
BEOGRAD
26. maja 1957
Izhaja dvakrat mesečno,
vsako drugo nedeljo
CENA 10 DINARJEV
LETNA NAROČNINA 250 DIN

GLASILO PREDSEDSTVA ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

AKTUALNA TEMA

VZGOJNA STRAN DELA

Delo je v socialistični družbi vprašanje časti in dostojanstva vsakega zavezanega graditelja nove družbe. Tudi v socializmu je delo edini vir novih vrednosti, na katerih bazira ves družbeni razvoj in napredek. No, neposredni rezultat dela pa ni samo njegova materializacija, to je izdelek dela — temveč tudi vzgojni oplio na človeka, posebno mladega človeka, mladina.

Če s tega vidika gledamo na delo in poskušamo popolneje ugotoviti njegov pomen, tedaj bomo spoznali, da ni važno samo, da se dela, temveč tudi to, kako se nekaj dela. Tu ne mislimo na to, kaj je treba storiti, da bo delo bolj organizirano, produktivnejše itd., čeprav so to zelo važna vprašanja. Mislimo na konkretne oblike dela, za katere se nam zdi, da jih včasih podcenjujemo. Govora je o mladinskih prostovoljnih akcijah, o lokalnih akcijah, ki jih organizira Socialistična zveza, kakor so gradnja raznih objektov, zasajevanje drevoredov, pogozdovanje, urejanje otroških igrišč itd. Z drugimi besedami, mislimo na vse tiste akcije, kjer socialistični državljani ustvarjajo prostovoljno s svojimi sredstvi ali pa samo s svojim delom pogoje za boljše in lepše življenje zase in za svoje sočloveke.

Pri tem se nam zastavlja vprašanje: ali je prav vse to meriti izključno z ekonomskim merilom in računom rentabilnosti. Ali naj vidimo v tem delu samo materialni učinek ali tudi še kaj drugega: odnos do skupnosti, množično pobudo, konkretno sodelovanje ljudi pri reševanju materialnih problemov, kolektivno zavest in predosem vzgojno stran tega dela. Naj se samo spomnimo nekaterih besed tovariša Tita, ki jih je izgovoril pred kratkim in jih naslovil predosem na mladino. »Mislim, da to mladinsko prostovoljno delo nima za našo državo samo ekonomskega, temveč predosem velik vzgojni pomen. V teh stvarih ne smemo gledati čisto od blizu in skozi dinar, temveč je treba gledati s perspektivo, videti je treba, kaj to lahko da glede vzgoje naše mladine, pa tudi v ekonomskem pogledu. S tem dajemo velik politični impuls ne samo mladini, temveč tudi vsemu ljudstvu.«

ODGOVORI TOVARIŠA SVETOZARJA VUKMANOVIČA- TEMPO NA VPRAŠANJA »NAŠE SKUPNOSTI«

Pospeševanje napredka kmetijstva v Makedoniji

PODPREDSEDNIK ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA SVETOZAR VUKMANOVIČ-TEMPO SE JE ODZVAL PROSNJI NAŠEGA UREDNIŠTVA IN JE V RAZGOVORU Z NASIM UREDNIKOM ODGOVORIL NA NEKATERA AKTUALNA VPRAŠANJA
S PODROČJA POSPEŠEVANJA KMETIJSKE PROIZVODNJE

Tovariš podpredsednik, Vi ste nedavno obiskali Makedonijo, kjer ste pregledali nekatere kmetijske rajone in prisostvovali posvetovanjem kmetijskih strokovnjakov o problemih pospeševanja kmetijske proizvodnje. Kakšen vtis ste prinesli s te poti?

V zadnjih dveh letih lahko ugotovimo viden napredek v razvoju kmetijske proizvodnje v Makedoniji. Od rezultatov, ki so jih dosegli, je treba posebno poudariti naslednje:

Znatne površine prej neizkoriščenega zemljišča so sedaj obdelane. To posebno velja za doslej neizkoriščene terene, ki so primerni za živinorejo in vinogradništvo. Zasadili so prav tako plantažno urejene sadovnjake in vinograde, in to ne samo na površinah, ki pripadajo socialističnemu sektorju, temveč tudi na površinah, ki jih obdelujejo individualni proizvajalci, tako da se s tem vključuje proizvodnja individualnih proizvajalcev v družbeno proizvodnjo.

Mnoge prej neizkoriščene površine uporabljajo sedaj za pridelovanje vrtnin. Tako se je povečala proizvodnja in se je zato tudi izboljšala preskrba z vrtninami ne samo Makedonije, temveč tudi trgov drugih republik.

Imajo take površine, ki jih je mogoče namakati in tako povečati pridelek ter doseči po dve žetvi, posebno pri tistih industrijskih kulturah, ki so bistvenega pomena za naše gospodarstvo. Sedaj izdelujejo za taka področja vodnogospodarske osnove in pripravljajo ustrezne načrte in programe. Kakor pričakujejo, bi mogli na teh površinah pridelovati znatne količine bombaža in tobaka.

Izvajajo prav tako široko akcijo za napredek živinoreje. Pomembne rezultate so dosegli doslej glede merinizacije ovac,

prav tako pa tudi glede melioracije pašnikov.

Posebno pomembno je, da so ustvarili take materialno tehnične pogoje, ki v prihodnje zagotavljajo sistematično izvajanje začete akcije. Prav tako je treba poudariti, da se je tudi aparat ljudske oblasti orientiral v smer teh akcij in da so bili pozitivni rezultati ustvarjeni prav zaradi take mobilizacije in angažiranja.

Zgled Makedonije nedvomno ilustrira, kako lahko sistematično organizirana in dobro pripravljena akcija prinese pomembne rezultate v napredku kmetijstva. Moram pa pripomniti, da je mogoče opaziti tudi določene pomanjkljivosti in slabosti. Zato je zelo važno, da dosežene izkušnje skrbno proučujemo in analiziramo in da med izvajanjem ukrepov za pospeševanje kmetijstva hkrati rešujemo tudi probleme, ki se pojavljajo vzporedno. Nekateri problemi niso vezani izključno na izkušnje v Makedoniji in se lahko pojavljajo tudi na drugih področjih. Toliko bolj je potrebno, da jih pravočasno proučimo in storimo ustrezne ukrepe, ki bodo olajšali nalogo pospeševanja kmetijstva tako v sami Makedoniji kakor tudi na drugih področjih.

Ali bi nam lahko povedali, v čem je bistvo teh problemov?

Bistvo teh problemov, ki terjajo našo posebno pozornost, bi lahko reducirali na naslednje:

Za sedaj so v Makedoniji ljudski odbori glavni nosilci aktivnosti pri pospeševanju kmetijstva, medtem ko se kmetijske organizacije še niso vedno dovolj angažirale, pogosto pa tudi ni takih gospodarskih organizacij, ki bi sprejele to aktivnost. Če bi vsa naloga pospeševanja kmetijstva še naprej slonela samo na organih oblasti, bi se lahko zgodilo, da bi se ti v določeni (Nadaljevanje na drugi strani)

(Nadaljevanje s prve strani)

čenih trenutkih bolj usmerili k drugim nalogam, pa bi tako že samo zato tudi ta aktivnost pri pospeševanju kmetijstva splahnela in s tem bi postal uspeh vse akcije vprašanje.

Nujno je torej potrebno, da sloni pospeševanje kmetijske proizvodnje na kmetijskih organizacijah, ki edine lahko pospešujejo proizvodnjo (razumljivo ob pomoči komun, okrajev in republike).

Pravočasno je treba pospeševati in razvijati trgovino ter transport

Nadalje je treba razen dela pri pospeševanju proizvodnje pravočasno skrbeti za napredek in pospeševati organizacijo trgovine in transporta, ki morata prevzeti povečane količine pridelkov. V Makedoniji je že sedaj občutiti pomanjkljivost, ker v nekaterih primerih ni bilo mogoče prodati povečanega pridelka zaradi pomanjkanja organizirane trgovine in transporta. Če želimo doseči moderno kmetijsko proizvodnjo, tedaj se ta ne more naslanjati na zastareli mehanizem in organizacijo trgovine in transporta, temveč je treba tudi te veje modernizirati in razviti.

Osnovno je torej, da bi se proizvajalne kmetijske organizacije ne smele usmeriti

izključno in samo k proizvodnji, temveč tudi proti tržišču, to je, proizvajalne organizacije ne smejo skrbeti samo zato, kako bodo povečale proizvodnjo, temveč tudi kako bodo prodale pridelane dobrine na tržišču. To dejansko pomeni, da morajo investirati ne samo za povečanje proizvodnje, temveč tudi za omogočenje prodaje.

Na drugi strani pa še nismo našli ugodne rešitve, s katero bi omogočili ustvarjanje sredstev za pospeševanje kmetijstva pri tistih organizacijah, ki so neposredno pri tem zaposlene. Sistem razdelitve bi moral zato tako preurediti, da bodo tiste organizacije, ki so v stiku z individualnim kmetom, z odkupom in s cenami uslug, ki jih nudijo kmetu, ustvarjale sklade, ki jim bodo služili za pospeševanje kmetijstva. S tem v zvezi bi dejal, da bi po mojem mnenju vprašanje pospeševanja kmetijske proizvodnje hitreje reševali z decentraliziranimi skladi, ki bi ostajali spodaj, tam kjer nastajajo. Razumljivo je, da pri tem mislim samo na tako decentralizacijo sredstev in skladov, ki ne bi negativno vplivala na naš splošni gospodarski položaj. Akumuliranje namreč ne bi smelo iti v korist individualnega kmeta, temveč v korist gospodarskih organizacij — kmetijskih posestev, zadrug itd., ki bi razvijale naprej kmetijstvo, z njim pa tudi kmetijstvo individualnega kmeta.

za posamezne rajone ustvariti ustrezne priprave.

Končno bi poudaril, da nas dosedanje izkušnje navajajo, da moramo pri delu za pospeševanje kmetijstva vzporedno ustvarjati tudi materialno tehnične pogoje (zmogljivosti traktorjev in strojev, drevesnic, gnojila, semen itd.), organizacijske (ustanavljanje ustreznih organizacij, podjetij, pospeševanje trgovine in transporta, sprejem potrebnih predpisov), prav tako pa tudi ekonomske pogoje (spremembe v sistemu razdelitve dohodka, akumulacije, nagrajevanja, ustvarjanja investicijskih skladov itd.). Hkrati je potrebno tudi jasno razmejiti naloge, ki jih imajo posamezni organi. Na zvezo bi na primer odpadla naloga, da planira ustvarjanje pogojev za razvoj kmetijstva (graditev zmogljivosti za proizvodnjo gnojil, traktorjev in kmetijskih strojev, zmogljivosti za proizvodnjo gnojil, traktorjev in kmetijskih strojev, zmogljivosti gradbenih organizacij, ki bodo opravljala dela večjega obsega, nadalje pospeševanje znanstvene službe itd.). Zbornica bi morala pripraviti organizacijske ukrepe, prav tako pa tudi stalno spremljati probleme v zvezi z delom kmetijskih organizacij in zadrug, v zvezi z učinkom gospodarskih ukrepov itd.

Ob koncu lahko pripomnim, da zbornice, državni in drugi organi, ki se ukvarjajo z vprašanji pospeševanja kmetijske proizvodnje prav sedaj proučujejo poudarjeno problematiko in druga vprašanja, ki so povezana s pospeševanjem našega kmetijstva tako, da lahko v kratkem pričakujemo konkretne predloge v tej smeri.

Vodnogospodarske organizacije in uživalci namakanega zemljišča

Posebno vprašanje je problem razmerja med vodnogospodarskimi organizacijami na eni strani in uživalci namakanega zemljišča po drugi strani, ki še ni našel niti v ekonomskem niti v organizacijskem pogledu svoje pravilne rešitve. Veliko pa je vprašanje, ali je v tem pogledu mogoče najti enotne rešitve glede na različne razmere. V Vojvodini na primer so te organizacije večinoma organizirane za obrambo pred poplavami in za osuševanje ter so delovale pretežno kot proračunske ustanove. Pri prehodu k namakanju pa se bo položaj popolnoma spremenil. Razmerje med temi organizacijami in uživalci namakanega zemljišča bi morali postaviti na popolnoma gospodarsko osnovo. V tem smislu bi bilo dobro predlagati organizacijske in pravne ukrepe, ki bi prispevali, da bi se sedanje stanje izboljšalo.

Prav tako je treba raziskati in proučiti problem pospeševanja pridelovanja industrijskih kultur. V nekaterih primerih je bilo na primer doseženo, da tista industrija, ki odkupuje industrijske kulture za svoje potrebe, hkrati tudi skrbi za napredek pridelovanja pri kmetijskih proizvajalcih (na primer pri sladkorni pesi). Pri pridelovanju tobaka pa je videti položaj tak, da ni nikogar, ki bi skrbel za pospeševanje napredka tega pridelovanja. Zdi se mi, da je mogoče re-

šiti ta problem z ustanavljanjem specializiranih zadrug (ali obratov v kmetijskih zadrugah), ki bi se ukvarjale z vprašanji pospeševanja napredka pridelovanja tobaka, akumulirale, se pogajale za ceno pri odkupu tobaka po tovarni itd.

Treba je povečati tudi zainteresiranost strokovnega in tehničnega osebja, ki dela pri pospeševanju kmetijstva. Zato bi bilo zanimivo proučiti tak sistem stimulativnega nagrajevanja teh strokovnjakov, ki bi njihove nagrade spravil v odvisnost od rezultatov doseženih v pospeševanju kmetijske proizvodnje pri svojem konkretnem delu.

Potrebni so tudi širši regionalni načrti

Nadalje je treba poudariti potrebo po izdelavi širših regionalnih načrtov. Ti naj bi določili nekatere smotre, ki bi jih želeli ustvariti pri pospeševanju napredka kmetijske proizvodnje ustreznega rajona. Tu ne bi šlo za kakšne fiksne načrte, s trdno določenimi nalogami, temveč za določeno orientacijo in velike smotre, ki jih želimo doseči v odvisnosti od specifičnih razmer in možnosti v tistem rajonu. Taki orientacijski načrti bi bili koristni, ker bi bilo mogoče na njihovi osnovi izvesti tudi določene priprave glede materialno tehnične osnove, organizacije itd. S tem smotrom bi bilo treba na posvetovanjih

Uredniški odbor

«NAŠE SKUPNOSTI»

Nikola Balog, Tone Vratuša, Todor Vujasinović, Danilo Vuković, Dušan Vuković, Kiro Gligorov, Ašer Deleon, Milun Ivanović, Petar Ivčević, Jovan Janković, Jovan Marinković, Ljubislav Marković, Nikola Miljanić, Mitra Mitrović, Ante Novak, Vojin Popović, Zdenko Has, Nikola Cobičić, Rajko Skaljak

Predsednik uredniškega odbora

KIRO GLIGOROV

Glavni in odgovorni urednik

RAJKO SKALJAK

UREDNIŠKI ODBOR ZA SLOVENIJO

Ivo Klemenčič, Vasa Kogej, Viktor Kotnik, Mle Smolinsky, Pavle Zaucer

Predsednik uredniškega odbora

za Slovenijo

PAVLE ZAUCER